

Jiří Paroubek: Nebezpečná naivita předsedy vlády

infokuryr.cz/n/2023/08/03/jiri-paroubek-nebezpecna-naivita-predsedy-vlady

kuryr

3. srpna 2023

V ekonomice, a je v zásadě jedno, zda je to v podniku anebo na úrovni státu, je nebezpečné se oddávat iluzím.

Premiér Fiala ve víkendovém rozhovoru „Otázky a odpovědi z Kramářovy vily“ vyslovil několik tvrzení, z nichž většina je opravdu velmi diskutabilní. Týkají se především vývoje české ekonomiky v tomto roce. Především nám premiér Fiala sdělil, že vláda udělá vše pro to, aby dodržela pro tento rok stanovený schodek státního rozpočtu 295 mld. Kč.

Výše tohoto schodku je sice již tak ostudná, takže by se mělo samo sebou rozumět, že vláda bude schopna tento obludně vysoký schodek dodržet, ale tak samozřejmé to zase není. Na úrovni státního rozpočtu pochopitelně není problém zadržet platby pro některá ministerstva a „zregulovat“ tak výši schodku státního rozpočtu na potřebné číslo. Problém je, že letos zmrazené výdaje se projeví v nárůstu výdajů příštího roku. Takže to žádná velká výhra vlastně není.

V tomto roce vláda přes všechny svalnaté řeči provládních ekonomů – činitelé vlády v tomto vcelku rozumně mlčí – nebude schopna zajistit nic víc nežli nulový růst ekonomiky. A to v nejlepším případě. Pokud přejímám tento optimismus provládních ekonomů, i tak musím říci, že to je velmi bídné představení.

Spotřeba obyvatelstva meziročně klesá k 10%, což je logické. Projevuje se cenová pružnost s ohledem na vysokou inflaci a lidé řadu výdajů prostě odkládají. Spotřeba obyvatelstva je přitom významnou složkou tvorby HDP.

Ale vraťme se k fiskálním plánům vlády. Ministr Stanjura, vzděláním elektrikář, jása nad tím, že se podařilo snížit schodek státního rozpočtu za červenec meziměsíčně o 1,2 mld. Kč na cca 214 mld. Kč a přičítá to jakémusi příznivému obratu, ke kterému v hospodaření státu dochází. S tím, že pak nebude problém najít nějakých dvacet miliard, o které „falíruje“ schodek státního rozpočtu oproti plánu. Předně si nemyslím, že problém je jen ve dvaceti miliardách korun, které skutečně není velký problém v rozpočtu najít. Ale obávám se, že příjmy a výdaje státu v tomto roce mají mnohem více problémů.

Premiér Fiala také z Kramářovy vily lidu velmi optimisticky sdělil, že už příští rok budeme plnit klíčové kritérium 3% schodku státního rozpočtu vůči HDP. Tedy jedno z několika maastrichtských kritérií. Je to možná opravdu důvodem k dílčí oslavě předsedy vlády a ministra financí, ale nic víc. Kritérium týkající se inflace rozhodně dodrženo nebude. A nadšené fantazie premiéra o 2% inflaci již v krátkém čase jsou prostě jen fantazie, které vyplývají z ekonomické nekvalifikovanosti jeho, ministra financí a jejich poradců.

V každém případě, i když dojde ke splnění onoho kritéria 3% schodku vůči HDP, pořád zde bude schodek státního rozpočtu ve výši nejméně 200 mld. Kč. Takže žádný důvod k oslavám není.

Premiér se uchýlil k další agitce, že prý ceny potravin jdou dolů díky systematickému tlaku vlády. Každý z nás dobře ví, že to není pravda. Vláda nedělá nic. Ani to málo, co by dělat mohla, jako např. v sousedním Polsku. Tedy kupříkladu zrušení či podstatné snížení procentní sazby DPH u potravin. Prostě nic.

A „konsolidační balíček“, jenž vláda připravuje pro příští rok a který možná bude mít v krátké době bratříčka či bratříčky, dál zvýší inflaci. Je to trapné opakování, ale v tomto a v minulém roce v souhrnu dojde k poklesu reálných mezd a důchodů v průměru o 20 – 25%. Můžeme tedy říci, že životní úroveň obyvatelstva se takto radikálně snižuje a ještě se sníží. Samozřejmě velmi diferencovaně podle

jednotlivých vrstev a skupin obyvatelstva. Nejvíce toto snížení reálných příjmů zasáhne nízko- a středněpříjmové skupiny obyvatel. To je realita a ne přání, fantazie a blouznění českého premiéra Fialy.

Jiří Paroubek

